

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

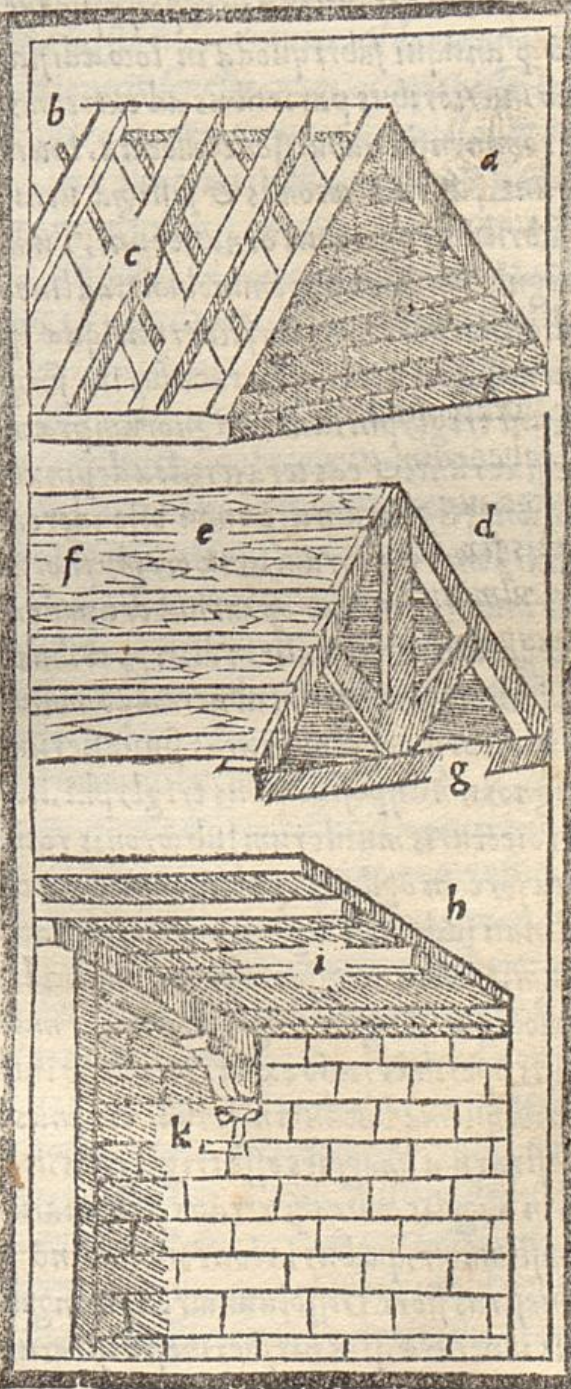
De ornamentis columnarum. Caput. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

Quoniam autem de generibus columnarum
 origines & inuentiones supra sunt scri-
 ptæ, non alienum mihi uideatur iisdem ra-
 tionibus de ornamentis eorum, quemadmodum sunt
 prognata, & quibus principiis & originibus inuen-
 ta dicere. In edificijs omnibus in super collocatur ma-
 teriatio uariis uocabulis nominata. Ea autem uti in
 nominationibus, ita in re uarias habet utilitates.
 Trabes enim supra columnas, & parastatas, & an-
 eas ponuntur, in contignatiõibus tigna & axes, sub
 tectis si maiora spatia sunt, columen in summo fasti-
 gio culminis, unde & columna dicuntur, & transtra
 & capreoli, si commoda, columen & canterii promi-
 nentes ad extremam subgrundationem.

Supra cā
terios, tem
pla, de in
inde insu
per sub te
gulas asse
res ita pro
minentes,
uti parietes
picturis
eorū tegn
tur. Ita una
quæq; res,
& locum &
genus, &
ordinem p
prium me
tur, è qbus
rebus, & a
materiati
ra fabrili i
lapideis &
marmoreis
ediū sacra
rum adifi
cationibus
artifices di
spostiones
eorum scal
pturis sunt

a. hæc pri
ma descri
ptio est
quæ hæc
commoda
spatia
b. columē
c. canterii
d. hæc de
scriptio ē
quæ hæc
maiora
spatia
e. asseres
f. templa
g. trāstra
cū suis ca
preolis q
ad colu
men usq;
perueni
unt, & to
tū culmē
sustinēdo
colligant
h. hæc de
scriptio ē
contigna

LIBER

tionis imitati, & eas inuentiones persequēdas putauerūt,
 i. tigna iō q̄ antiqui fabri quodā in loco edificantes, cum ita
 bus insu/ ab interioribus parietibus ad extremas partes tigna
 per axes prominentia habuissent collocata, intertignia struxe
 statuūtur runt, supraq; coronas & fastigia uenustiore specie
 k. mutili fabrilibus operibus ornauerunt, Tum proiecturas
 in parie/ tignorum quantum eminebant, ad lineam & perpen
 tibus po/ diculum parietum persecuerunt, quæ species cum in
 siti tran/ uenusta ius uisa esset, tabellas ita formatas, uti nūc
 storū ca/ fiunt triglyphi, contra tignorum præcisiones in frō/
 pita susti/ te fixerunt, & eas cera cerulea depinxerunt, ut pre
 nentes/ cisiones tignorum tectæ non offenderent uisum, Ita
 diuisiones tignorum tectæ triglyphorum dispositio/
 ne intertignium, & opam habere in doricis operibus
 cœperunt, Postea alii in aliis operibus ad perpendi
 culum triglyphorum cæterios prominentes proiece/
 runt, eorumq; proiecturas sinuauerunt, Ex eo uti è
 tignorum dispositionibus triglyphi, ita è cæteriorū
 proiecturis mutilorum sub coronis ratio est inuēta,
 Ita ferè in opibus lapideis & marmoreis, mutili in/
 clinati sculpturis deformantur, q̄ imitatio est cæterio
 rum, Etenim necessario propter stillicidia proclinati
 collocantur, Ergo & triglyphorum & mutilorū, in do
 ricis operibus ratio ex ea imitatione inuenta est, Nō
 enim quemadmodum nonnulli errantes dixerunt fe
 nestrarum imagines esse triglyphos, ita potest esse,
 q̄ in angulis contraq; tetrātes columnarum triglyphi
 constituntur, quibus in locis omnino nō patiūtur res
 fenestras fieri. Dissoluantur enim angulorū in ædifi
 ciis iuncturæ, si in his fuerint fenestrarum lumina re

licta, etiãq; ubi nunc triglyphi constituuntur, si ibi
 luminum spatia fuisse iudicabuntur, iisdem rationi-
 bus denticuli in ionicis fenestrarum occupauisse lo-
 ca uidebuntur, Vtraq; enim & inter denticulos & in-
 ter triglyphos, quæ sunt interualla, methopæ nomi-
 nantur, ὀψάς enim græci tignorū cubilia & asse-
 rum appellant, uti nostri ea caua, columbaria, Ita qđ
 inter duas opas est intertigniū, id methopa est apud
 eos nominatum, Ita uti ante in doricis triglypho-
 rum & mutilorum est inuenta ratio, item in ionicis
 denticulorum constitutio propriam in operibus ha-
 bet rationem, & quemadmodum mutili canteriorum
 proiecturæ ferunt imaginem, sic in ionicis denticulū
 ex proiecturis, asserum habent imitationem, Itaq;
 in græcis operibus, nemo sub mutilo denticulos con-
 stituit, Non enim possunt subtus canterios asseres
 esse, Quod ergo supra canterios, & templa in uerū
 tate debet esse collocatum, id in imaginibus si infra
 constitutum fuerit, mendosam habebit operis ratio-
 nem, Etiamq; antiqui non probauerūt, neq; institue-
 runt in fastigiis denticulos fieri sed puras coronas,
 ideo q̄ nec canterii, nec asseres contra fastigiorum
 frontes distribuuntur, nec possunt prominere, sed
 ad stillicidia proclinati collocantur, Ita quod non po-
 test in ueritate fieri, id non putauerunt in imagini-
 bus factum posse certam rationem habere. Omnia
 enim certa proprietate & à ueris natura deductis
 moribus traduxerunt in operum perfectiones, &
 ea probauerunt, quorum explicationes in disputa-
 tionibus rationem possunt habere ueritatis, Itaque

LIBER

ex eis originibus symmetrias & proportiones uniuscuiusq; generis constitutas reliquerunt, quorum ingressus persecutus de ionicis & corinthiis institutionibus supra dixi, nunc uero doricam rationem summamq; eius speciem breuiter exponam.

De ratione doricæ.

Caput. III.

Nonnulli antiqui architecti negauerunt dorico genere ædes sacras oportere fieri, quod mendosæ & inconuenientes in his symmetriæ conficiebantur, Itaq; negauit Tarchesius, item Pytheus, non minus Hermogenes, Nam is cum paratam habuisset marmoris copiam in doricæ adis perfectionem commutauit, & ex eadem copia eam ionicam Libero patri fecit, Sed tamen nõ quod inuenusta est species, aut genus, aut formæ dignitas, sed quod impedita est distributio, & incommoda in opere triglyphorum & lacunariorum distributione, Namq; necesse est triglyphos constitui contra medios tetrantes columnarum, methopasq; quæ inter triglyphos fiunt, æque longas esse, quàm altas, contraq; in angulares columnas triglyphi in extremis partibus constituuntur, & non contra medios tetrantes, Ita methopæ quæ proxime ad angulares triglyphos fiunt, non exeunt quadratæ, sed oblongiores triglyphis dimidia altitudine, At qui methopas æquales uolunt facere, intercolumnia extrema contrahunt triglyphi dimidia altitudine, Hoc autem siue in methoparum longitudinibus siue in intercolumniorum contractionibus efficiatur, est mendosum, Quapropter antiqui euitare uisi sunt in ædibus sacris, doricæ symmetriæ